

Nostalgiech fietsrondje Alphen – Wamel - Dreumel - 25 kilometer

Binnen de kadertjes lees je wetenwaardigheden uit het boek 'Een te grote jas'.

Start en eindpunt: Burg. Baltussenplein 3, ook wel Kerkplein genoemd.

Alphen aan de Maas/ TomTom: 6626 AJ

Je start voor de R.K. Lambertuskerk. Het plein voor de kerk is vooral bekend van de edities van Pleinpop. Er zijn weinig artiesten die hier niet hebben gezongen.

Bij herbouw in 1929 stuitte men op restanten van een onderkerk, (niet toegankelijk) Dit vroeg Romaans kerkje dateert van eind elfde eeuw.

Naast de missen In deze kerk deed je de eerste heilige communie en op je twaalfde werd je hier gevormd. Hier werd ook met Palmvasen het palmtakje gewijd, daarmee voorkwam je thuis blikseminslag. Op 3 februari plaatste de pastoor met kaarsen een kruis op je keel, de Blasiuszegen beschermde je dan weer een jaar lang tegen keelziekten en andere kwalen. Op Sint-Christoffel-naamdag (24 juli) ontkwam je fiets niet aan het wijwater. Maar het allerbelangrijkste: in de biechtstoel werd je ontdaan van je zonden. Op dit mooie oude kerkhof hebben menige ouders een laatste rustplek. Op dit kerkhof wordt niet meer begraven.

Tijd om op te stappen...Rijdt rechts de kerk langs de Schoolstraat in. Hier op nummer 4 stond vroeger de lagere school en uiteraard was dit ook de plek van de tandartsbus. Fiets de dijk op en sla links af. (Molendijk loopt over in Kerkdijk)

*Aan de rechterhand zie je **Kerkdijk 1**, een vrij groot wit huis. Hier huisde in het achterhuis vroeger 'De Dorpsdiepvries'. Veel mensen hadden hier een loket. Na de slacht werd het loket gevuld. De dorpsdiepvries is na de komst van vrieskisten niet meer in gebruik.*

We blijven op de dijk en fietsen in de richting van de Greffelingsdijk. Na enkele huizen zie je aan je linkerhand een afweg. Daar ligt Tinnegieterij 't Oude Ambacht, hier worden o.a. voor de landskampioenschappen voetbal en de Europacup de winnaarschalen gemaakt.

*Aan je linker hand op **Schansedijk nummer 7** was vroeger de vermaarde winkel van **Bertha van Erp**.*

In de winkel kocht je wol maar ook vleeswaren. En niet te vergeten de plakkerige snoepjes. Het was aanlokkelijk om deze te bietsen. Kijkend naar rechts zie je in de verte de pont tussen Alphen en Oijen heen en weer varen.

Hier aan de Schansedijk zie je aan je rechterhand een stukje **afgedamde oude Maas**. Na een ontzanding in 1954 lagen hier lange tijd tien munitieschepen. Voor het geval dat ...Later bleek het om schietklare munitie van de Bundeswehr te gaan. Het haventje is na de ontzanding aangelegd. Ook is er nu een drukke camping: camping De Schans.

Fiets de dijk een stukje verder af en volg bij café-restaurant 't Anker de dijk

In de bocht staat de **ruïne van het Rijksgemaal**. In dit gemaal zorgde een stoommachine van Stork voor de waterhuishouding. De kolen werden per schip via de Maas tot aan het Veerhuis (tegenover het gemaal) aangevoerd en met paard en kar verder vervoerd naar de kolenloods. Het gebouw is nog een tijd in gebruik geweest als smederij maar werd door een brand verwoest.

Fiets de dijk verder af en na een minuut keer je met een scherpe bocht terug richting 't Anker

Aan je rechterhand zie je **Nieuwe Schans 3**, het **mooie Veerhuis dat dateert van 1912**. Aan je linkerhand is de Oijense Veerweg, via deze weg liepen de kinderen van dit buurtschap in de jaren vijftig en zestig naar het pontje dat hen naar de gescheiden jongens- en meisjesschool bracht. Ook de allerkleinsten tippelden mee, zij gingen naar de Bewaarschool.

Je komt weer op de dijk bij de driesprong, hier houd je links aan. Na honderd meter –neem je op de splitsing de Wamelseweg, hier passeer je een rustplekje. Moe? Een mooi uitzichtpunt!

Hier heb je zicht op de **Wamelseweg 1**. Dit is het geboortehuis van Koosje, van Harrie van Driek van Hentjes. Op de cover van het boek 'Een te grote jas' zie je de zijkant van het huis. In deze straat zie je een rij van watersnoodhuisjes. Ze zijn gebouwd na de watersnood van 1926. Alle aanbouw was er toen nog niet. Daar tegenover op Wamelseweg 2 is het huis van Zus en Martien de Leeuw. Hier schilde de familie de Leeuw als het onweerde. In het hoekhuis aan de dijk (Schansedijk 23) woonde de familie van de Wert. Met paard en wagen haalde Bart van Grad van Bartjes de melkbussen (tuiten) op en bracht deze naar de melkfabriek.

Fiets de Wamelseweg in.

*Links op **nummer 9** woonde vroeger de familie Auwens, hier keek de jeugd van De Schans bil aan bil gezamenlijk naar de eerste televisie.*

*Een stukje verderop bij het bruggetje over de wetering is het **woonwagenkampje**.*

Bij de eerstvolgende kruising ligt aan de rechterhand de Kezieweg, hier pachten veel kleine boeren een stukje land. Daarop liep dan melkvee. De wetering is leuk om te vissen, maar pas daarbij op voor gehaspel met het vistouw.

Je fietst nu dwars door de polder naar Wamel. De Wamelseweg loopt nu door in de Zijvond

*Vroeger liep hier een uitgesleten karrenpad. Hier begint '**het veld**' het gebied waar het in vroegere tijden altijd drassig was. Bij de ruilverkaveling in de vijftiger jaren is de grond verbeterd en is de lappendeken van stukjes land herverdeeld. De boeren werden met subsidie naar het binnengebied gelokt. De boer kreeg les in doelmatig werken en voor de boerenvrouw was er een modern aanrecht en gloorde er de eerste wasmachine. Links en rechts zie je diverse ruilverkavelingboerderijen. Ze lijken gedateerd maar waren in de vijftiger jaren ultra modern en toekomstgericht. Op Zijvond 5 zie je een ruilverkavelingsboerderij van het eerste uur. Geheel authentiek.*

In de polder tref je naast de gras- en weidevelden ook akkers met verschillende soorten koren en mais aan. Vroeger werden de weilanden veelal begraasd door koeien tegenwoordig zie je hier ook schapen en paarden. Vogels die je aan kunt treffen zijn de kieviten, grutto's, kraaien, eksters, buizerds, en kwikstaarten

De Zijvond loopt door in de Hommelstraat, sla bij de Hoevenstraat rechts af.

Neem de eerste weg links Parkenstraat en fiets door tot aan de van Heemstraweg

Neem op de rotonde (!), de tweede weg rechts (Hollenhof) en sla vrij direct linksaf de Lakenstraat in.

*In het witte (watersnood)huis op **Lakenstraat 33** woonde de familie Janssen, Joke is vanuit dit huis getrouwd. Naast het huis is het lippenstiftpaadje, menige vrijer kwam hier met rode zoenvlekken vandaan. De naam Lakenstraat verwijst naar het (adellijke) huize Lakenburg nummer 39. Het huis is omgracht en helaas niet toegankelijk. Door het vele groen is het aan het oog onttrokken.*

Ga de eerste weg rechts de Wilhelminastraat in. Aan het einde sla je linksaf de Dorpsstraat in. Er staan links en rechts mooie oude woningen.

*Direct om de hoek zie je **Dorpsstraat 53**, het huis van de familie Buisink. Mijn moeder, Joke Janssen, diende hier vijftien jaren.*

Haar slaapkamer grensde aan de blinde muur (zijde Wilhelminastraat). Met de bevrijding bijna in het zicht werd hier een jongeman doorgeschoten. Het kleine dorpje kent 35 slachtoffers van de tweede wereldoorlog. Willekeurig werd een groot aantal van hen op brute wijze gefusilleerd in Tiel.

De Dorpsstraat rechts aanhouden richting Waalbandijk

Hier vluchtte het gezin Jansen in 1926 in een bootje de Waal over naar Tiel. Niet veel later stroomde Maas en Waal over, tot in de slaapkamers stond het water. Het gebied werd één groot rampgebied waar weinig van over bleef.

De Waaldijk bracht ook wat moois. Hier ontmoette Joke Janssen haar Harrie de Leeuw.

Je steekt de Veerweg over.

Dit is de weg die je naar het voetpontje brengt dat Wamel met Tiel verbindt. In het Veerhuis kun je heerlijk eten. Ook het terras geeft een mooie kijk op de Waal. Onderaan deze beschrijving zie je de voorkant van het boek 'Een te grote jas.' De achtergrondfoto is hier gemaakt in 1995. Voor de wandelaars is langs de Waal een mooie struinroute aangelegd.

Wij houden de lange Waalbandijk aan, deze loopt over in de Waaldijk. Fiets rechtdoor in de richting van Dreumel.

In 1995 was dit een van de zwakste punten bij de dreigende overstroming.

Vanaf de dijk heb je mooie doorkijkjes naar kleine wielen omzoomd door knotwilgen. Dit zijn vaak nevengeulen van de Waal waar je veel vogels en dieren tegen kunt komen.

Je ziet hier reigers, diverse eenden en ganzen en met een beetje geluk zie je de lepelaar.

Een kilometer na de B&B Dreumelse Waard maak je een klein uitstapje, ga links af de Vluchtheuvelstraat in. Daar staat het Dijkmagazijn van Dreumel, automatisch kom je weer terug op Waaldijk.

Het gebouwtje stamt uit de tweede helft 19^e eeuw. Eerder werd het gebouw gebruikt als opslag van Waterschap. Je kunt er een oude winkel inventaris bewonderen. Maar er is ook veel informatie over de gevonden zaken, o.a. een gouden parel! Openingsdagen en tijd <https://www.tremele.nl/>

De Waaldijk wordt Maasdijk.

*Je passeert bij het **rustplekje** een **klein doorkijkmonument** dat hier is geplaatst na de bijna -overstroming van 1995. Aan je rechterhand zie je het buitengebied van Heerewaarden, een prachtig wandelgebied.*

Aan de linkerkant (nummer 11) woonde Frans Halsema, hij vormde een duo met Gerard Cox.

De Maas komt in zicht! LET OP, stap bij de Heemstraweg af en steek over. Neem het fietspad dat naast de dijk loopt.

Aan je rechterhand zie je het ontzandingsgebied, dat zorgt ervoor dat de rivier meer ruimte krijgt bij dreigende overstromingen.

*In de afgelopen tijd zijn hier vele bodemvondsten gedaan, vier historische scheepswrakken kwamen in goede staat aan de oppervlakte. Zie: <https://www.overdemaas.com/>
Het gebied is ook in het nieuws vanwege ongewenste granuliet stortingen vanuit België.*

Blijf de Maasdijk volgen, de weg loop door in Moordhuizen.

*Op **Moordhuizen 18** staat het Charles van Uffordgemaal.*

Dit gemaal heeft veel meer capaciteit dan de vroegere op kolen gestookte gemalen. Tot halverwege de jaren vijftig stonden van november tot mei grote delen van het land van Maas en Waal onder water. Dit gemaal werd hier in 1952 geplaatst, vanaf die tijd ging het met de nattigheid in het gebied beter.

Sla direct na het gebouw links af naar De Hul. Op 2A was vroeger de mandenmakerij van Jagtenberg gehuisvest. Hier werkten veel kleine boeren in de winter.

Bij de eerstvolgende kruising fiets je rechtsaf de Sluisweg in.

*Op nummer **Sluisweg 32** woonde/ woont de familie van den Boogaard. Dit is een voorbeeld van een ruilverkavelingsboerderij. Aan de linkerkant zie je zo direct weer een rijtje watersnoodhuizen.*

Sla daarna de eerste weg rechtsaf de Geerweg in.

*Je fietst nu in de buurtschap dat **Moordhuizen** wordt genoemd. De naam stamt mogelijk af van de tachtigjarige oorlog waarin soldaten de rivier overstaken om hier in het toen onbeschermd platteland te plunderen. Ze roofden geld koeien, varkens en voorraden. Daarbij vielen veel doden.*

Je komt weer op de dijk uit, fiets kort naar links en ga direct rechts af de Lithse veerweg in. Hier kun je met het pontje naar Lith. Maar je kies aan je linkerhand het fietspad.

*Aan je rechterhand zie je de **stuw van Lith** (1936) De stuw heeft een verval van vier meter. Ernaast liggen twee schutsluizen, de Maximasluizen (2002)
Als je na het uitgaan de pont vroeger miste dan kon je over de stuw heenlopen en dwars door de weilanden naar huis.*

*Aan je linkerhand zie je de standerdmolen (1798) met de naam **Tot voordeel en genoeg**. Een leuke uitspanning om even van dichtbij te bekijken. De molen is nog maalvaardig.*

Fiets linksaf voor een bezoek aan de molen of fiets door naar Molendijk 1 het café Maaszicht.

Hier zwaait de familie van Wichen al jaren de scepter. Veel echtparen zijn hier getrouwd. Hier klopte ook menig voetbalhart. Op de velden aan de Maas speelde jaren de teams van Avios. Hier is ook het damesvoetbal hier van start gegaan.

Je komt nu weer op de Kerkdijk. Op nummer 5 zie je het Alphense dijkmagazijn.

Sla hierna de eerste weg links (Schoolstraat) in en je komt weer bij de parkeerplaats voor de kerk. Ik wens je wel thuis!

@ Koosje de Leeuw, 28 mei 2020

Meer lezen over de streek? Dat kan in het boek 'Een te grote jas'.

Verkrijgbaar via k.de.leeuw@home.nl

www.koosjeschrijft.nl

